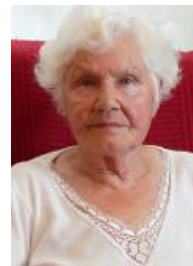

HELENA NIEDZIELSKA

ur. 1929

Miejsce i czas wydarzeń	Żyrzyn, II wojna światowa
Słowa kluczowe	II wojna światowa w Żyrzynie, żołnierze niemieccy, okupacja

Był taki Niemiec, który przychodził i rysował mi lalki

A to co najgorsze, że tato musiał chodzić zszywać pasy do tartaku. To było najgorsze. Przychodziło dwóch Niemców z karabinami, zabierali tatę, żeby zszywał pasy w tartaku. Bo nie miał kto, tylko jeden jedyny blisko. Ktoś im tam powiedział, że tato umie i tato chodził. Kiedyś przyszli Niemcy, a u nas w pokoju cała zabita świnia leży w balii w pokoju, rozbierane mięso. Ale udali, że nie widzą. Był taki jeden Niemiec, który przychodził kilka miesięcy. Rysował mi lalki. I zawsze tak mówił: „Umyj nogi, zmów pacierz i idź spać.”. Po polsku się uczył mówić. I mama mu dawała zawsze świeże mleko. Jak on przyszedł po tatę, to mu dawała kubek mleka, żeby wypił i chleb. Mówi po polsku: „Pani daje kolację to ja przyniosę kiedyś swoją kolację.”. To nawet pies nie chciał jeść tej kolacji. Taka była smaczna, że pies nie chciał zjeść tej kolacji. Pojechał na urlop i zginął - bombardowanie, już wtedy Anglia bombardowała Niemcy. Zginął. A on sam przychodził. Przychodził sam i... kiedyś mama mówi: „Werner, kiedy się skończy ta wojna?” - „Kiedy Hitlera weźmie cholera to się wojna skończy” A on mówi: „Cicho, matka. Ściany uszy mają”. Tak że nie krępowali się rodzice, mówili przy nim różne rzeczy i nie wydał rodziców. Pojechał, kilka miesięcy go nie było.

- Co się dzieje z Wernem?

- Zginął w Lipsku - tak nam powiedział - tylko nie mówcie nic - pojechał na urlop i zginął.

Jeszcze chustkę do nosa mi zostawił, taką szydełkiem obrobioną. Kiedyś robiło się chusteczki z materiału i koronkę się robiło z nici takich cieniutkich, szydełkiem. To jeszcze mam tą chusteczkę, bo mi zostawił to na pamiątkę. Teraz się nie używa tak chustek. A po drugie kiedyś umiałam sama robić, to robiłam. Tę jego mama robiła i on mi to zostawił. Byli Niemcy i byli Niemcy - różni, co tam mówić.

Data i miejsce nagrania	2018-08-23, Opole
Rozmawiał/a	Piotr Lasota
Redakcja	Dagmara Spodar
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"